

РЕШЕНИЕ

№ 21284

гр. София, 22.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 77 СЪСТАВ, в публично заседание на пети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ИВАНКА П. БОЛГУРОВА

при участието на секретаря НАДЯ СТ. ТОДОРОВА
като разгледа докладваното от ИВАНКА П. БОЛГУРОВА Гражданско дело
№ 20221110166257 по описа за 2022 година

Предявени са обективно кумулативно съединени осъдителни иски с правно основание чл. 92, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

Ищецът ФИРМА твърди, че е сключил с ответника М. К. М. договор за повишаване на квалификацията от 01.02.2021 г. към трудов договор № 830741 от 07.06.2018г., по силата на който ответникът се е задължил да не прекратява трудовото си правоотношение по време на обучението и 18 месеца след неговото завършване. За неизпълнение на това задължение, страните са уговорили, че работникът ще дължи на работодателя неустойка в размер на процесната сума. Поддържа се, че ищецът е имал готовност да проведе обучението, като е наел зала, резервирал е хотел и е уведомил курсистите за предстоящото обучение, но трудовото правоотношение между страните е прекратено от работника с предизвестие, преди изтичане на 18 месеца от завършване на обучението, за което е издадена Заповед №852/24.01.2022г. Моли съда да осъди ответника да му заплати сумата от **1 800 лв.**, представляваща неустойка за неизпълнение на договор за повишаване на квалификацията от 01.02.2021 г. към трудов договор № 830741 от 07.06.2018г., ведно със законната лихва от депозиране на исковата молба – 02.12.2022г. до плащането, както и сумата от **144,50 лв.**, представляваща обезщетение за забава за периода от 16.02.2022 г. до 01.12.2022 г. Претендира разноски.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът М. К. М. е депозирала отговор на исковата молба, с който оспорва предявените иски. Релевира възражение за нищожност на процесните клаузи от договора, с които работникът се е задължил да не прекратява трудовото си правоотношение с работодателя в предвидения срок, както и уговорената

неустойка, поради противоречието им със закона, евентуално поради неговото заобикаляне, както и поради накърняване принципа за справедливост и на добрите нрави. Твърди, че ищецът е в неизпълнение на поетите от него задължения с договора, доколкото към датата на прекратяването му /на 05.04.2021 г./ не е провел обучението, нито е направил разходи, които да подлежат на обезщетяване. Отделно, по силата на допълнително споразумение от 30.01.2021 г. към трудовия договор ответникът е започнал да изпълнява длъжността „Салонен управител“, съответстваща на длъжността „Втори асистент мениджър“ съгласно вътрешната класификация в предприятието, с което счита, че работодателят е признал наличието на знания и умения у нея, необходими за осъществяването на трудовите функции, присъщи на длъжността. Релевира възражение за нищожност на процесния договор, тъй като е привиден, като преследва цели, различни от обявеното му съдържание, както и възражение за прекомерност на уговорената неустойка. Моли съда да отхвърли предявените искове. Претендира разноски.

Съдът, като обсъди доказателствата, достигна до следните фактически и правни изводи:

По иска по чл. 92, ал. 1 ЗЗД:

За основателността на иска в тежест на ищеца е да докаже, че страните са били обвързани от валидно правоотношение по договор за повишаване на квалификацията от 01.02.2021г., по който е провел обучение на работника в предвидената по договора форма /курс/, прекратяване на трудовото правоотношение между страните от работника по време на обучението или 18 месеца след неговото завършване, валидно уговорена неустоечна клауза за обезщетяване на вредите от неизпълнение на задължението на работника да полага труд при ищеца 18 месеца след завършване на обучението и размер на уговорената неустойка.

В тежест на ответника и при доказване на горните обстоятелства е да докаже положителния факт на погасяване на дълга.

Безспорно между страните по делото е обстоятелството, че същите са били обвързани от трудово правоотношение по трудов договор № 830741 от 07.06.2018г. и от договор за повишаване на квалификацията от 01.02.2021г. към него, както и че трудовото правоотношение е прекратено със Заповед №852/24.01.2022г. на основание чл. 326, ал. 1 КТ.

Спорен по делото е въпросът дали ищецът е изправна страна по договора, респективно дали валидно може да се ангажира отговорността на ответника за неустойка предвид насрещния характер на корелативно уговорените задължения на всяка една от страните по договора за повишаване на квалификацията.

От приложения по делото трудов договор №830741/07.06.2018г. се установява, че на 07.06.2018г. между ищеца ФИРМА и ответника М. К. М. е възникнало трудово

правоотношение, по силата на което ищецът като работодател е възложил, а ответникът като работник е приел да извършва работа на длъжност „Готвач, заведение за бързо хранене“ с код по НКПД за 2011г. 9411 0001, на 7-часов работен ден при основно трудово възнаграждение 3,50 лв. на час. Въз основа на трудовия договор между страните на 01.02.2021г. е сключен и договор за повишаване на квалификация на ответника на основание чл. 234 КТ, с който работодателят се е задължил да проведе курс за повишаване на квалификацията на служителя за длъжността „Втори асистент мениджър“, а служителят се е задължил да я усвои. С подписването на договора ответникът е поел задължението да не прекратява трудовото правоотношение 18 месеца, считано от датата на подписване на договора. При неизпълнение на това задължение страните са уговорили ответникът да дължи на ищцовото дружество заплащането на неустойка в размер на 1 800 лв. Предвид прекратяването на договора с предизвестие от страна на ответника преди изтичането на уговорения срок, последният не е изпълнил поетото задължение.

Между страните не е спорно обстоятелството, че в срока на действие на процесния договор ищецът не е провел обучение по уговорения курс „Developing the leader in me“ (Изграждане на лидера в мен), като същевременно, видно от представеното Допълнително споразумение № 1942 от 30.01.2021г. към процесния трудов договор /л.49-50 от делото/, работодателят е възложил, а ответникът е приел да извършва работа на длъжност „Салонен управител“, с код по НКПД за 2011г. 51312003, отговаряща съгласно вътрешното длъжностно разписание на „втори асистент мениджър“, тоест М. М. е започнала изпълнението на по-високо квалифицираната работа още преди сключването на договора за повишаване на квалификацията, респективно преди провеждането на курс за обучение.

Тълкувайки отделните уговорки между страните в тяхната взаимовръзка и цялост, изхождайки от смисъла, който произтича от целия договор за повишаване на квалификацията от 01.02.2021 г. и съобразно неговата цел, на основание чл. 20 ЗЗД, съдът приема, че същият има за предмет насрещни корелативно свързани задължения на страните по него, а именно – работодателят да проведе курс за повишаване на квалификацията на служителя за длъжността „втори асистент мениджър“ срещу задължението на последния да усвои предадените знания и умения по време на проведения курс. Уговорените в чл. 11 и чл. 12 от договора задължения на работника да не прекратява трудовото правоотношение в посочения срок, респективно правните последици, в случай на нарушаване на регламентираното предписание, по същество представляват последващи действия в изпълнение на вече породените от договора за повишаване на квалификацията задължения. С оглед конкретните обстоятелства по делото, не може да се приеме, че тези т.нар. вторични задължения са възникнали предварително и независимо от обстоятелството, че ищецът не е изпълнил основното си задължение по договора – да проведе курс на служителя за повишаване на

квалификацията му. В този смисъл неоснователни са твърденията на ищеца, че работодателят е имал намерение да проведе курса, но обучението на ответника не е било завършено с полагането на изпит, тъй като М. М. е прекратила трудовото си правоотношение. С изложеното ищецът се опитва да оправдае собственото си неизпълнение на задълженията по договора, прехвърляйки тежестта върху служителя. Отделно, доводите, че обучението започва на практика веднага след сключването на договора, независимо от проведен курс в Центъра за професионално обучение, не се подкрепят от съдържанието на сключения между страните договор, нито от събрания по делото доказателствен материал. Приложената електронна кореспонденция, съдържаща данни за организирането на предстоящия курс /л.46-47/, също не е в състояние да обуслови различен извод, доколкото не се установява тя да е достигнала до ответника, нито по някакъв друг начин М. М. да е била запозната с намерението и готовността на работодателя да предприема каквито и да е действия в изпълнение на задължението си да организира провеждането на курс за повишаване на квалификацията. Видно от съдържанието на електронно съобщение от 30.09.2021 г. /л.46/, неговият автор К. Г. е помолил адресатите на имейла /неиндивидуализирани – “BG Managers All”/, да сведат изложената информация до знанието на курсистите, за което по делото няма ангажирани доказателства да е извършено.

В преамбюла на процесния договор за повишаване на квалификация от 01.02.2021 г. е посочено, че сключването му се основава на необходимостта от провеждането на такъв курс с цел за бъдеще служителят да покрива изискванията за заемане на длъжността „втори асистент мениджър“. В предхождащ тази дата момент обаче, страните валидно са сключили допълнително споразумение от 30.01.2021г. за изменение на трудовия договор в частта относно заеманата от служителя длъжност, като последният е повишен именно на длъжност „втори асистент мениджър“. Изложеното навежда на извода, че М. М. е притежавала необходимата квалификация за заемане на тази длъжност и я е изпълнявала в продължение на 1 година – до момента на прекратяване на трудовото правоотношение /24.01.2022 г./, за който период от време не е бил проведен такъв курс за обучение. Извън изложеното, по делото няма данни същата да не се е справяла с така възложената □ по-високо квалифицирана работа, нито в тази връзка да е била ангажирана отговорността □ чрез налагане на дисциплинарни наказания. В тази връзка може да се приеме, че договорът за повишаване на квалификация не е породил правно действие, доколкото М. М. самостоятелно е усвоила необходимите знания и умения за изпълнение на заеманата длъжност, без за нея да □ е бил провеждан специален обучителен курс, което по аргумент за по-силното основание обуславя крайния извод на съда за отхвърляне на иска.

За пълнота на мотивите следва да се посочи, че дори и договорът за повишаване на квалификацията валидно да обвързваше страните по него, то претендираната в

настоящото производство неустойка се явява нищожна поради уговарянето □ в противоречие с добрите нрави. В отговора на исковата молба М. М. е възразила срещу нищожността на клаузата, както и срещу нейната прекомерност. Съдът следи служебно за нищожността на договорните клаузи – предмет на договора, когато те са свързани с противоречие на закона или на добрите нрави, и това противоречие произтича пряко от твърденията и доказателствата, приложени по делото. При констатации на съда за изначална нищожност на уговорките за дължимост на неустойка, не би могло да се претендира и присъжда никаква сума, дори и намалена, доколкото претенцията се базира на нищожни клаузи, тоест включително и на това основание искът подлежи на отхвърляне.

По иска по чл. 86, ал. 1 ЗЗД:

За основателността на иска в тежест на ищеца е да докаже възникването на главното парично задължение, настъпването на неговата изискуемост, както и размера на обезщетението за забава в размер на законната лихва.

Съдът не формира правни изводи за наличие на главен дълг, поради което искът за заплащане на лихва за забава върху главницата в размер на 144,50 лв. за периода от 16.02.2022 г. до 01.12.2022 г. следва да се отхвърли.

По разноските:

С оглед изхода на делото и на основание чл. 78, ал. 3 ГПК право на разноски има ответникът. Дължимите от ищеца разноски са в размер на 700 лв., представляващи адвокатско възнаграждение, което е действително заплатено от ответника на адв. Д. А., видно от приложения по делото договор за правна помощ от 23.01.2023 г., представляващ разписка за получената сума /л. 30 от делото/.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от ФИРМА, ЕИК 831507493, срещу М. К. М., ЕГН *****, искове с правно основание чл. 92, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за сумата от **1 800 лв.**, представляваща неустойка за неизпълнение на договор за повишаване на квалификацията от 01.02.2021 г. към трудов договор № 830741 от 07.06.2018г., както и за сумата от **144,50 лв.**, представляваща обезщетение за забава за периода от 16.02.2022 г. до 01.12.2022 г.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, ФИРМА, ЕИК 831507493, да заплати на М. К. М., ЕГН *****, сумата от **700 лв.** разноски по делото.

Решението може да бъде обжалвано пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____